

22. DEC. 1979

Gospelmusikk, hva er det

13-08-011

Svaret på det spørsmålet ville fylle flere bøker, og meningene er vel like mange som det ville bli bøker. Det vel alle er enig om er at denne form for musikk har sitt utspring i negrenes sang, Negro Spirituals. Det finnes fortsatt sangere som benytter den gamle form både når det gjelder musikk og tekst. Gospelmusikken for negrene den sangform de kjente best, det var den de benyttet i sine gudstjenester, gjerne med en forsanger, og et refreng hvor hele forsamlingen sang med. Dette krevde at både tekster og melodier var enkle og lette å lære. Noe av det samme preger det som i dag kalles tradisjonell gospel.

— Mange vil hevde at gospelmusikk er all kristen sang, en har bare satt et moderne navn på det. Dette stemmer nok ikke, og årsaken er allerede beskrevet. I dag legges det nok likevel noe mer i uttrykket gospelmusikk enn hva bakgrunnen skulle tilsi. Enkelt og nok ikke dekkende, kan det sies at det meste av det som betegnes som «frisk og ungdommelig» musikk får merkelappen GOSPEL. Dette er heller ikke riktig å gjøre. Gospelmusikken i tradisjonell form har ikke forandret seg, men innholdet i begrepet er blitt utvidet.

Det ville være riktigere å si at flere musikkformer er etter hvert blitt akseptert som uttrykksmiddel også for kristne musikere. Det er ikke uvanlig å høre betegnelser som gospel-rock, countrygospel, jazzgospel osv., jeg har til og med hørt om jazz-rockgospel. Dette kan kanskje komme av at kristne artister nå har oppdaget at friheten til å uttrykke seg musikalsk er blitt større enn den var tidligere, og dette føler mange som en usikkerhet, og som et forsvar for sin musikk slenges det på ordet gospel. Slikt skulle være unødvendig. Personlig kan jeg ikke akseptere betegnelsen kristen og profan musikk. For meg er musikk musikk. En annen sak er det at musikk kan brukes av kristne og av proffane, og selv sagt vil tekster kunne lage et klart skille. I denne sammenheng kan det jo være på sin plass å minne om alle slagermelodier det er blitt satt kristen tekst til, sanger som nå synges i alle lag av kristenfolket. Også det motsatte hender, men ikke så ofte..

— For letthets skyld kaller vi de forskjellige musikkformene for «gospel», videre i artikkelen. — Det er ikke mange årene siden vi i Norge begynte å bevege oss bort fra salmer og åndelige

viser. For 10—20 år siden var det stort sett utenkelig med slagverk og elektriske gitarer. I f.eks. England var de noe tidligere ute, og en pionergruppe der var JOYSTRINGS fra Frelsesarmeen. Disse brukte moderne musikk for å nå moderne mennesker med sitt budskap. De drev oppsøkende virksomhet, sang gjerne på barer og puber.

På midten av sekstiåra, omtrent samtidig med Ten-sing bevegelsen, kom så den nye stillen for kristen musikk til Norge. Ten-sing har jo også sitt forbillede hos et ikke-kristent foretagende, Moralsk Opprustning, en nærmest human-etisk bevegelse. Snart dukket det opp enkelte artister som markerte seg som «gospel-sangere». Det ble godtatt at kristne ungdommer brukte elektriske gitarer og etter noen år ble også slagverk vanlig. — I dag skal det mye til for å skape de reaksjoner som stadig kom i slutten av seksti åra. En typisk reaksjon var den som ble servert i Fjernsynet på en direkteending fra Volda. Gruppen GOOD NEWS fra Ålesund, en pionergruppe for bruk av rock i kristen sammenheng, fikk høre at de var Satans tjenere.